

2023 – 2027

Valgprogram

Stange SV

For de mange
- ikke for de få

En sunn økonomi med rettferdig fordeling og grønn omstilling

Tiden vi lever i setter samfunnet, demokratiet og menneskene på prøve. Nyhetsbildet preges av stadig nye kriser som ryster oss og som gjør livene våre ustabile. I tider som dette er tilliten til politikken, velferdsstaten og lokalsamfunnene avgjørende. Politikken må virke for de som trenger det mest.

De siste fire årene har Stange kommune vært preget av omstilling, nedskjæringer og kutt. Det har ført til stor usikkerhet blant de som jobber i kommunen, og alle som bor her. Mange grep er tatt for å sikre en robust kommuneøkonomi, men flere må tas. Utfordringsbildet er fortsatt betydelig, og med dagens tempo vil kommunen i 2026 fortsatt mangle 17 millioner kroner for å være i mål. Stange SV ser det som sin primære oppgave de neste fire årene å sørge for at kommunens økonomi igjen er stabil og solid. Det vil kreve tøffe prioriteringer, men vi er villige til å gjøre det som trengs.

For å navigere fremover har Stange SV to viktige rettesnorer. Våre prioriteringer skal være basert på rettferdig fordeling og grønn omstilling.

Når økonomien er trang, skal de som sliter mest bli prioritert. Over 500 barn vokser opp i en fattig familie i Stange, og pilene peker i feil retning. Når kommunen omstilles er de aller mest utsatt de som ikke har noen til å ta kampen for seg. SV skal være partiet for de som trenger politikken mest.

Skal Stange også være en god plass å bo i framtida, må vi gjøre de grepene som kreves av oss i kampen mot klima- og naturødeleggelse. Det handler om livene våre her og nå, men også hvilket lokalsamfunn barna våre skal vokse opp i. Været i Stange vil bli varmere, våtere og villere som en følge av klimaendringene. Det vil true landbrukskommunen Stange og utfordre velferden og trivselen i kommunen vår.

Stange SV skal være garantisten for solid styring, rettferdig fordeling og grønn omstilling!

Trygg og forutsigbar styring

Stange kommune er en inntektssvak kommune. Det betyr at utgifter til drift er beregnet å koste mer enn inntektssystemet gir oss. Stange har ikke inntektsskatt eller skatt fra næring som kompenserer dette. Til å være en inntektssvak kommune gir kommunen etter vår mening gode tjenester til innbyggerne. Dette har blant annet skjedd fordi SV har prioritert ressurser til omsorg og oppvekst.

Omstillingsarbeidet er godt i gang, men det krever fortsatt en storstilt snuoperasjon. Stange SV er fast bestemt på å gjenskape en solid kommuneøkonomi som igjen åpner rommet for politiske prioriteringer og satsinger til det beste for innbyggerne våre. Stange SV vil styre Stange kommune i rett retning med mål om å sikre den beste kvaliteten i tjenestene våre og en trygg arbeidsplass for de ansatte.

Kommunestyret har vedtatt å innføre eiendomsskatt, men regjeringer med Høyre og Fremskrittspartiet i spissen, har redusert denne inntekten. Dette er en vesentlig årsak til at Stange i dag drives med et overforbruk som må reduseres. Når økonomien er tilbake til mer normale tider, vil det være aktuelt å øke eiendomsskatten noe for å sikre nødvendige og gode omsorgstjenester.

Trygg og forutsigbar styring krever samarbeid. Stange SV er villig til å samarbeide bredt for å få til dette og samtidig sikre rettferdig fordeling og en grønn omstilling.

Stange SV vil

- Øke eiendomsskatten med maksimalt 0,8 promille i valgperioden og innføre et bunnfradrag.
- Gjennomføre endringer i skolestrukturen og følge opp videre omstillingsarbeid.
- Ikke gjøre Stange til en hyttekommune, men støtte opp om de ferdig regulerte områdene for fritidsbebyggelse.
- Lede en storkoalisjon for å sikre en trygg og forutsigbar styring av kommunen. Vi vil samarbeide med de som vil være med på vårt prosjekt.

En god kommune for alle

Stange kommune har i en årrekke vært en godt drevet kommune med gode tjenester til innbyggerne, og en kommune i utvikling. Forutsetningene for Stange endrer seg, og en blå regjeringen som nedprioriterte kommunenes rolle som sikkerhetsnett for velferdsstaten har ført til omstilling, reduserte tjenester og komplekse økonomiske utfordringer.

Stange SV er tydelig på at vi ønsker å ta grep for å rette opp i kommuneøkonomien og gjenvinne det nødvendige økonomiske handlingsrommet som trengs for å oppnå rettferdig fordeling og et grønt skifte.

Stange kommune skal være et godt sted å bo for alle, uavhengig av kjønn, alder, religion, etnisitet eller funksjonsevne. Det krever en målrettet innsats i arbeidet mot alle former for diskriminering i kampen mot et inkluderende og mangfoldig lokalsamfunn.

Oppvekst

En god barndom varer livet ut. Stange SV mener at vi må ha et sikkerhetsnett som ser hele barnet. Minnet om en god barndom er ofte avgjørende for om du kommer tilbake til hjemmeplassen din. Det er derfor viktig at vårt felles oppvekstpolitiske mål skal være at alle som vokser opp i Stange kommune kan minnes en god barndom fylt med lek, muligheter, mestring og utvikling.

Stange har god dekning og kvalitet i barnehagene våre, samt søskengaranti. Stange SV ønsker å bevare dagens barnehagestruktur. I Stange skal det være nok voksne i hele åpningstiden, og SV mener at vi må se på bemanningsnormen for å sikre at de ansatte i barnehagen føler det er trygt og godt å dra på jobb, og foreldre ser at barna blir ivaretatt hele dagen. Stange SV mener også at vi må se på dagens pedagognorm og om denne dekker godt nok avdelingsvis i barnehagene våre.

Stangeskolen er en god skole med kompetente ansatte og gode resultater, og SV har sikret at SFOene kan ta imot flere barn på 1. trinn gjennom gratis halvdagsplass. Skolen er også svært sårbar i den økonomisk krevende tiden kommunen er inne i. Stange SV vil fortsette å styrke kvaliteten i Stangeskolen. Lærerne skal få være lærere og flere faggrupper må inn i skolen. Gratisprinsippet i skolen betyr at det faktisk skal være gratis, og det må følges opp. Sosioøkonomisk bakgrunn skal ikke ha noe å si for barns deltakelse i Stangeskolen og lekser er ikke en egnet måte å gjennomgå skolens pensum på.

Barns deltakelse i fritidsaktiviteter bidrar til å skape sosiale arenaer hvor barn kan mestre og oppleve viktige fellesskap. For at det skal være slik, er det en forutsetning at alle får være med selv om de ikke har råd.

Barneverntjenesten har over tid rapportert om uegnede lokaler og høyt arbeidspress. Stange SV mener at barnevernet er helt sentrale for å fange opp de mest sårbare barna våre og vil jobbe for gode rammevilkår for tjenesten.

SV vil øke barn og unges kompetanse på psykisk helse, og satse på tidlig innsats gjennom forebygging og lavterskeltilbud for lettere psykiske problemer. Når behovet er større, skal hjelpen komme raskt.

Stange SV vil

- Sikre videre god dekning i barnehagene.
- Intensivere arbeidet for å etablere Familiens hus i Stange.
- Lage en handlingsplan for å redusere antall barn som vokser opp i lavinntekt. Planen må strekke seg til 2030 og følge ambisjonene i FNs bærekraftsmål.
- Videreføre pilotprosjekt med miljøterapeuter i skolen og på sikt utvide til hele kommunen.
- Gjennomføre et prøveprosjekt med leksefri skole.
- Gjøre nødvendige utbedringer av SFO-lokalene for å kunne følge opp den pågående SFO-reformen, samt sikre søskenmoderasjon i påvente av full gjennomføring av reformen.
- Etablere et fond for betaling av medlemskontingenter til fritidsaktiviteter, hvor tilbydere av fritidsaktiviteter får dekket ubetalte fakturaer.

Arbeidsliv og næring

Arbeidslivet er en stor og viktig del av hverdagen vår. Det er avgjørende å sikre fortsatt gode rettigheter i arbeidslivet og at innsatsen for likestilling og inkludering videreføres. Kampen mot ufrivillig deltid og en fornyet innsats for å inkludere personer med hull i CVen er helt sentrale for å lykkes i dette arbeidet.

Kommunen løser ikke alle utfordringer alene. Vi er avhengig av et tett og godt samarbeid med fagbevegelsen og det lokale næringslivet. Stange SV hegner om trepartssamarbeidet og det gode arbeidet som har blitt gjort i næringsutvalget.

Næringslivet trenger plass, og kommunen skal ikke være en bremsekloss i utviklingen av lokalt næringsliv. Samtidig hegner Stange SV om et sterkt jordvern og beskyttelse av viktig og sårbar natur.

Stange SV vil

- Gjøre det enklere for unge, lavlønte og enslige å etablere seg i Stange kommune.
- Sørge for at kommunale programmer for å hjelpe folk inn i arbeidslivet styrkes og at hindringer inn i arbeidslivet fjernes.
- Fortsette arbeidet med å redusere ufrivillig deltid.
- Jobbe for at kommunen har en rekrutteringsstrategi for personer med funksjonsnedsettelse og personer med hull i CVen, i samarbeid med lokalt næringsliv.
- Videreføre trepartssamarbeidet og samarbeidet med lokalt næringsliv gjennom næringsutvalget.
- Sørge for felles opplæring i utvidet partssamarbeid for ledere med personalansvar og for tillitsvalgte på alle nivå i kommunen.
- Jobbe for næringsutvikling på Skavabakken, Sørli, Kåterud og Stange Næringspark.

Eldrepolitikk

Eldres livskvalitet er ikke bare knyttet til tilbudene i helse- og omsorgstjenestene. Eldre er også en viktig ressurs i lokalsamfunnet som bidrar til å opprettholde velferden.

Aldersgruppen 67+ vil vokse voldsomt de kommende årene, og det er helt avgjørende at også denne delen av Stanges befolkning opplever tilhørighet og fellesskap, samtidig som helt sentrale tjenester er av høy kvalitet.

Stange SV vil

- Videreføre og intensivere arbeidet med "Leve hele livet-reformen" i Stange.
- Bidra til å etablere trivelige og attraktive møteplasser der yngre og eldre kan møtes, ved blant annet å sikre egnede lokaler til aktivitet.
- Jobbe for å forhindre digitalt utenforskap gjennom organisert og systematisk lavterskel opplæring.
- Iverksette planer for hvordan kommunen skal jobbe på tvers av sektorer og avdelinger for å møte framtidens befolkningssammensetning.
- Jobbe for å bekjempe ensomhet blant eldre, ved å videreføre tiltak som ble iverksatt i forbindelse med pandemien.
- Utforske nye og innovative måter å bygge boliger med kollektive boformer på, slik man for eksempel har gjort i Stavanger.

Kultur

Kultur er viktig for å skape levende lokalsamfunn, og for at kommunen skal være et attraktivt sted å bosette seg. Kultur er viktig for alle aldersgrupper, fra småbarnsfamiliene til de eldre. Samtidig som kulturlivet skal være fritt og styres på en armlengdes avstand, vil Stange SV bidra til et mangfoldig og rikt kulturliv i Stange.

Stange SV vil

- Videreføre Kønnband som et flaggskip i Stange.
- Jobbe for at det bygges et aktivitetshus på Tingvold, med mål om å sikre møteplasser, bostedsattraktivitet og egnede lokaler for kulturskolen og frivillige organisasjoner.
- Jobbe for redusert foreldrebetaling til kulturskolen.
- Sikre et bredt ungdomstilbud med geografisk spredning gjennom Ung Arena-satsingen.
- Styrke bibliotekets rolle som en sentral kulturaktør med relevante og gode tilbud til befolkningen.

Integrering og inkludering

Stange er landsledende i sitt arbeid med integrering, og dette må vi ta vare på og videreføre. Det er en selvfølge for SV at kommunen skal stille opp og ta sin del av ansvaret når det er behov for å ta imot flyktninger.

Samtidig er rasisme og diskriminering en trussel mot et inkluderende og raust lokalsamfunn, og det må bekjempes med alle tilgjengelige midler. Alle skal føle seg velkommen i Stange kommune uavhengig av kjønn, seksualitet, funksjonsevne og sosial- og kulturell bakgrunn.

Stange SV vil

- Styrke innsatsen mot rasisme og diskriminering, særlig den som rammer barna, samt utvikle en handlingsplan for bekjempelse av rasisme og hatefulle ytringer.
- Sikre integreringsutvalget en reell posisjon som innbyggerråd i kommunen, samt styrke deres arbeid med en søknadsbasert tilskuddsordning som forvaltes av rådet.
- Kartlegge graden av universell utformingen av alle kommunale bygg og sette inn nødvendige tiltak.
- Følge opp den nye handlingsplanen for kjønns- og seksualitetsmangfold i Stange kommune.

Helse og mestring

Alle er på et eller annet sted i livet avhengig av kommunens helsetjenester, og vi er alle avhengig av tjenester med god kvalitet og kapasitet til å ta oss imot når vi trenger det. God folkehelse gjør at folk blir mindre syke og sikrer at flere kan være på jobb eller på skolen. For Stange SV er det viktig å følge opp det gode folkehelsearbeidet i kommunen, og øke innsatsen på de områdene hvor Stange skiller seg negativt ut.

Rettferdig fordeling og sosial utjevning er det viktigste tiltaket vi kan gjøre for god helse. Dette gjelder gjennom hele livsløpet, fra barndom til alderdom. SV vil samarbeide tett med pasientorganisasjoner og bruker- og aksjonsgrupper for å sikre innbyggernes rett til medbestemmelse.

SV vil arbeide for at alle har full tilgang på nødvendig helsehjelp. Alle skal bli møtt med omsorg og profesjonalitet. SV mener at kvaliteten på hele kjeden er et offentlig ansvar. Alle ledd av helsetjenesten må være kunnskapsbasert, og ikke styrt av privatøkonomiske interesser. Det er viktig med rett kompetanse på rett plass, og at ansatte i Helse- og mestring har tilstrekkelig med kolleger på jobb for å kunne yte gode tjenester til innbyggerne.

Fastlegeordningen er under et voldsomt press. Stange kommune har satt i gang en rekke tiltak for å møte disse utfordringene. Stange SV er overbevist om at utfordringene ikke er løst en gang for alle, og at behovet for mer strukturelle grep er påkrevd.

Stange SV vil

- Sikre tilstrekkelig bemanning i helse- og omsorgstjenestene slik at bemanningen samsvarer med behovet for tjenester.
- Lyse ut hele og faste stillinger for alle yrkesgrupper i Helse og mestring.
- Legge til rette for at alle kan bo hjemme så lenge de vil og kan. Det forutsetter god kapasitet i helsetjenester i hjemmet, tilstrekkelig antall sykehjemsplasser og et godt samarbeid med pårørende.
- Øke antall sykehjemsplasser.
- For å sikre politisk kontroll over utviklingen av fastlegeordningen vil vi jobbe for at fastlegene blir fast ansatt i kommunen.
- Jobbe for at ny legevaktordning etableres i Ottestad, slik Stange allerede har planlagt.
- Følge opp samboergarantien og sikre at de som elsker hverandre og trenger plass på sykehjem skal ha rett til å bo sammen.
- Sikre at alle har tilgang til et aktivt friluftsliv, gjennom å hegne om allemannsretten som sikrer fri adgang til utmark og retten til fri ferdsel på naturens premisser.

En planlagt utvikling

Utviklingen av Stange kommune må skje på en planlagt og forutsigbar måte, basert på kommunens og innbyggernes premisser. En satsning er kun mulig dersom man prioriterer. Det betyr at man også må velge noe bort, for å styrke noe annet. Stange SV vil i kommende periode prioritere utviklingen av tettstedene langs InterCity-aksen; Tangen, Stange, Romedal og Ottestad.

Stange kommune er en jordbrukskommune med noe av den mest dyrkbare jorda i landet. Vi har et samfunnsansvar for å sikre at det fortsatt dyrkes mat til fellesskapet i disse områdene. Både pandemien og den pågående krigen i Ukraina har tydeliggjort hvor viktig dette er.

Stange SV vil

- Prioritere utviklingen av Tangen, Stange, Romedal og Ottestad.
- Sikre videre framdrift av Åkersvika Hageby.
- Legge vekt på innbyggernes innspill i planprosessene.
- Holde en stram jordvernlinje, med mål om at det ikke skal bygges på dyrka eller dyrkbar mark.

En grønn framtid

Vi er i ferd med å bruke opp klodens ressurser og det haster med å kutte utslipp og etablere nye måter å leve livene våre på. Skal vi lykkes i dette arbeidet må kommunen ta i bruk de klima- og miljøtiltakene man kan, til det beste for innbyggerne. Kommunen er både forvaltere, regulatorer og pådrivere i klimaarbeid, og er en viktig aktør for å nå klimamålene vi har satt oss. Vi må både sørge for kutt i egne utslipp, samtidig som vi øker oppmerksomheten på beredskap og klimatilpasning.

Det er også avgjørende at klimakrisa og naturkrisa ses i sammenheng og løses samtidig.

Stange SV vil

- At Stange kommune skal redusere sine utslipp med 60% innen 2030.
- Bevare naturmangfold og naturens evne til å ta opp klimagasser og håndtere klimaendringene gjennom å jobbe for arealnøytralitet og restaurering av ødelagt natur for å bidra til å løse både klima- og naturkrisa.
- Etablere storgata som gatetun med "gjennomkjøring forbudt"
- Legge til rette for hurtigludere for el-biler i Stange sentrum.
- Utvikle flere grøntarealer i sentrumsområdene, herunder framskynde lekeplass i Stange sentrum.
- Etablere et kommunalt depot for sortering av landbruksplast og andre gode løsninger for avfallshåndtering for næringslivet.
- Øke trebruk og klimanøytrale byggematerialer i offentlige bygg.

Rød, grønn og ansvarlig

Stange SVs prioriteringer er basert på rettferdig fordeling og grønn omstilling. Det skal være godt å vokse opp og leve i Stange, og vi skal sikre en utvikling som gjør framtida trygg og full av muligheter.

Stange SV ser det som sin primære oppgave de neste fire årene å sørge for at kommunens økonomi igjen blir stabil og solid. Det vil kreve tøffe prioriteringer, men vi er villige til å gjøre det som trengs.

